

Det, at man kaster Statsindtægt efter en stor Maalestok over paa Spiritus — og ved Statsindtægter tænker jeg selvfølgelig ikke blot paa Pengene, som komme ind i Statskassen, men jeg tænker paa alle de Interesser ude i Befolkningen, som ere afhængige af, at disse Indtægter komme ind i Statskassen — det, at vi kaste alt dette over paa Spiritus ved at knytte det til det finansielle Udbytte af det Spiritusforbrug, som findes Landet over, dette gør, forekommer det mig, at man kommer bort fra hele den Bevægelse, som jeg anser for den rette, og fjerner Muligheden af, at det Øjeblik kunde komme, hvor Tiden maatte være moden til at gribe forhindrende ind i Spiritusforbruget her i Landet, i den Grad forhindrende, at Spiritusforbruget synker ned til et Minimum eller helt afstaffles. Jeg kan ikke se andet, end at naar man knytter saa store Interesser til en Stat paa Spiritus, som man i dette Øjeblik er i Færd med at gøre, modarbejder man indirekte al den Virksomhed, som i øvrigt Landet over maatte være oppe for, at trænge Spiritus tilbage. Staten, som er bygget paa et finansielt Djemed, vil uvilkaarlig blive et Middel til at holde den Bevægelse, her er Tale om, nede. Statsmagtens Repræsentanter ville faa en ganske naturlig Anledning til at stille sig mindre imødekommende overfor en Bevægelse, der maatte komme føre til, at man ikke længere fik de fornødne Pengene ind i Statskassen. Øvrigheden vil ikke række nogen hjælpsom Haand til denne Bevægelse, som Statsmagten ikke længere kan støtte, fordi dens Interesser modarbejdes derved. Den offentlige Mening vil derigennem ogsaa paavirktes saaledes, at man vil lade alle de Goder, der ude i Befolkningen afhænge af, at Spiritusstaten flyder rigelig ind, spille med ind i sin Betragtning af, hvorledes Spiritusforholdene rundt omkring i Landet kunde ordnes. Man vil undergrave hele den moralske Agitation, som mere end en Gang her i Tinget er omtalt med lovprisende Ord, idet man knytter til Spiritusforbruget et finansielt Djemed, til hvilket Statsborgernes Bø og Vel er knyttet. Da det nu er saaledes, at man derigennem kommer ind paa en Vej, der fører bort fra det Maal, som jeg anser for det rette, vil jeg altsaa ikke kunne være med til nogen Spiritusbestatning i den Form,

hvori den foreligger her for Øjeblikket. I et stort Folk kunde jeg tænke mig, at en Stat som den her foreliggende maaste kunde tage sig noget anderledes ud. Der vil den maaste spille en ringere Rolle i de samlede Statsindtægter, end den vilde gøre hos os. Hos os er en Spiritusstat en væsentlig Indtægtskilde. Altsaa, væsentlige Sider af Statslivet blive, for en lang Arrække i alt Fald, betingede af, at denne Stat holdes oppe. Og samtidig er denne Stat ikke høj nok til, at den for den enkelte virker afstrækkende. Jeg tror, at det er rigtigt, hvad der synes at fremgaa af alles Støn som noget, man i alt Fald nogenlunde er enig om, at nogen væsentlig Indflydelse paa Forbruget af Spiritus i Landet vil denne Bestatning ikke medføre. Man har talt om, at Bestatningen var for høj, og man har henvist til, at Bryggerierne skulde have en Ret at gøre gældende i det Spørgsmaal. Ja, hvis man skal tale derom, vil jeg sige, at det forekommer mig, at Bryggerierne have en ikke ringe Fortjeneste, men rigtignok overfor andre Opgaver end den, jeg her tænker mig. De have Fortjeneste ved at have udviklet til en høj Grad af Fuldkommenhed en industriel Teknik, de have Fortjeneste af at have knyttet en videnskabelig Virksomhed til en praktisk Produktion, der ogsaa paa andre Omraader maaste har givet et Bidrag til den videnskabelige Udvikling. Men for mig er alt dette kun et Hovedprodukt af Bryggeriernes hele Virksomhed. Hovedproduktet er den Virkning, som disse Bryggerier frembringe ude i Befolkningen, og naar det er min Opfattelse, som jeg fastholder, selv i Form af det Citat, af en Udtalelse af mig i Fjor, som det ærede Medlem for lidt siden oplæste, at Spiritusforbruget i det hele og store er at betragte som en Vandenslykke, kan jeg altsaa ikke mene, at man fra denne Side set har Grund til at tage særlige Hensyn til, om Bryggerierne kunne staa sig ved Staten eller ikke. Fra mit Standpunkt er der i Øjeblikket ikke nogen Fare for Bryggerierne, da jeg stemmer imod Staten. Men jeg mener, at i det Øjeblik, hvor efter min Formening de mere radikale Midler, som jeg anser for de rette, vilde være betimelige, vilde Hensynet til Bryggerierne ikke komme til at spille Hovedrollen for mig.

Naar der saa spørges om Valget mel-